

Article

Dossier *Les professions de les Humanitats
en la societat del coneixement*

Expectatives i sortides professionals dels llicenciats i llicenciades

[http://www.uoc.edu/humfil/articles/cat/martinez-nunez0304/
martinez-nunez0304.pdf](http://www.uoc.edu/humfil/articles/cat/martinez-nunez0304/martinez-nunez0304.pdf)

Roger Martínez Sanmartí
Francesc Núñez Mosteo

Article

Dossier *Les professions de les Humanitats en la societat del coneixement*

Expectatives i sortides professionals dels llicenciats i llicenciades*

<http://www.uoc.edu/humfil/articles/cat/martinez-nunez0304/martinez-nunez0304.pdf>

Roger Martínez Sanmartí
Francesc Núñez Mosteo

Resum

L'objectiu d'aquest document és pensar i fer pensar sobre les expectatives i les sortides professionals dels llicenciats en Humanitats.

El document combina fonts d'informació molt diverses per a mirar de fer una mica de llum a la incògnita que encara representen aquestes expectatives i les sortides professionals de llicenciats i llicenciades en Humanitats. Les dades provenen dels estudiants i llicenciats de tres universitats catalanes que ofereixen la llicenciatura: la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). No obstant això, no es tracta de dades globals de les tres universitats, sinó de dades diferents i obtingudes de forma diversa a cadascuna d'elles.

En primer lloc, hem analitzat les dades obtingudes d'un estudi sobre inserció laboral dels graduats i graduades a la UAB i Catalunya; en segon lloc, hem recollit el testimoni de l'experiència laboral de dotze llicenciats en Humanitats exposat en el context d'unes jornades amb antics estudiants de la UPF i, en tercer lloc, hem pogut disposar de les dades d'una enquesta feta als estudiants d'Humanitats de la UOC en què es demanava quines eren les seves expectatives en relació amb la carrera que cursaven.

Les dades de cada universitat ens ofereixen diferents peces per a anar construint un mosaic poc acabat, però esperem que interessant. No podem oblidar, a més, que són tres universitats també diferents entre elles, amb perfils d'estudiants poc equiparables.

Paraules clau

Humanitats, sortides professionals, expectatives, llicenciats

Introducció

La llicenciatura en Humanitats és relativament nova. Això fa que ni el mercat de treball ni la població en general no tinguin una idea clara del seu contingut i de la formació que ofereix. «Què és exactament?», o encara més important, «Per a què serveix?» són preguntes que hom es planteja. Per aquesta raó tant el fet de parlar de *professions*

de les Humanitats com d'*expectatives i sortides professionals dels llicenciats i llicenciades* són exercicis que poden tenir interès i rellevància per a professors, ocupadors, llicenciats i estudiants.

Aquest document combina fonts d'informació molt diverses per a mirar de fer una mica de llum a la incògnita que encara representen les expectatives i les sortides professionals de llicenciats i llicenciades en Humanitats. Les dades provenen dels estudiants i llicenciats de tres universitats catalanes que ofereixen la llicenciatura:

* Aquest text forma part del dossier elaborat a partir de la I Jornada sobre les Professions de les Humanitats en la Societat del Coneixement, organitzada pels Estudis d'Humanitats i Filologia de la UOC, que va tenir lloc a Barcelona l'1 d'octubre de 2003.

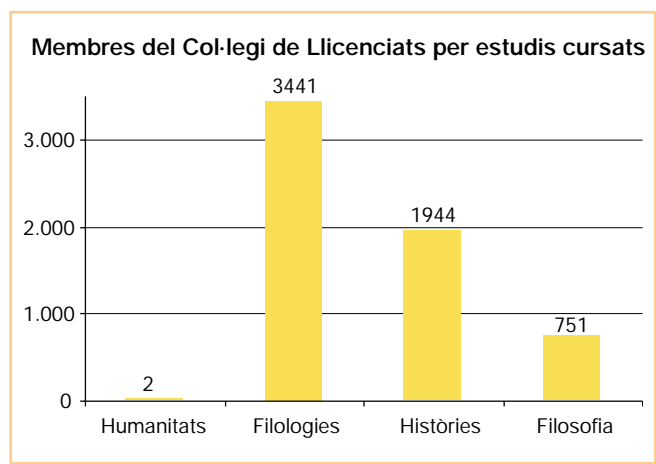
la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). No obstant això, no es tracta de dades globals de les tres universitats, sinó de dades diferents i obtingudes de maneres molt diverses a cadascuna d'elles. Les dades de cada universitat ens ofereixen una peça més per a anar construint un mosaic poc acabat, però esperem que interessant. No podem oblidar, a més, que són tres universitats també diferents entre elles, amb perfils d'estudiants poc equiparables.

L'objectiu és que aquest exercici pugui ajudar a orientar els estudiants i, també, que proporcioni eines per a pensar les actuals titulacions en el marc contemporani. No és, però, un estudi exhaustiu i sistemàtic, sinó una aproximació que a partir dels indicis disponibles vol pensar i fer pensar sobre les expectatives i les sortides professionals dels llicenciats d'uns estudis massa joves perquè tant unes com altres estiguin gens clares.

Les dades generals (UAB)

En aquests moments encara disposem de poca informació sobre les **trajectòries professionals dels estudiants d'Humanitats**. La Universitat Pompeu Fabra fa un seguiment detallat de titulats i, en el futur, aquesta informació acumulada podrà fer llum sobre aquesta jove llicenciatura. De moment, però, només disposem de dades sobre la inserció professional del conjunt dels llicenciats catalans en Ciències Humanes, del conjunt de llicenciats de la UAB i, de manera més específica, de la inserció professional de només 18 llicenciats en Humanitats de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La manca d'informació no ens ha d'estranyar, atès que parlem, com ja hem dit, d'una llicenciatura molt jove. Els primers estudiants van començar a cursar-la l'any 1992, a la Universitat Pompeu Fabra, i la primera fornada de llicenciats va arribar al mercat de treball l'any 1996. Per a adonar-nos del caràcter incipient del llicenciat en Humanitats només hem de mirar les dades de pertinença

Gràfica 1

al Col·legi de Llicenciats l'any 2003 (gràfica 1). És normal que, davant d'aquesta realitat, ni els ocupadors ni els mateixos estudiants encara no tinguin gens clar quin és el perfil professional d'aquests llicenciats. Dit altrament: es tracta d'un perfil en construcció, i encara no se sap si els efectius d'estudiants d'Humanitats s'afegiran al conjunt de les carreres de Ciències Humanes i Socials percebudes com a «inútils» (en el sentit de la pregunta «Per a què serveix estudiar Humanitats?»), o si, en canvi, es convertiran en un col·lectiu ben valorat per la seva polivalència i capacitat d'abstracció.

Els sociòlegs Josep M. Masjuan, Helena Troiano i Jesús Vivas, des de l'Observatori de Graduats, han seguit durant els darrers anys les trajectòries professionals dels titulats, sobretot de la Universitat Autònoma de Barcelona. Vegem algunes de les dades que han obtingut en l'estudi sobre la inserció laboral dels graduats i graduades de les universitats catalanes realitzat per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.¹ Són dades que comparen les respostes dels titulats de l'Àrea de Ciències Humanes a Catalunya i a la UAB amb el conjunt de graduats de la mateixa universitat i, sobretot, amb 18 dels 38 titulats en Humanitats d'aquell mateix any, el 1998, a la UAB. El fet que les dades sobre els llicenciats en Humanitats siguin tan petites fa impossible, òbviament, extreure'n conclusions significatives, però no impedeix que les analitzem amb les reserves lògiques i necessàries. La fitxa tècnica de les dades que comentarem es poden consultar a la taula 1.

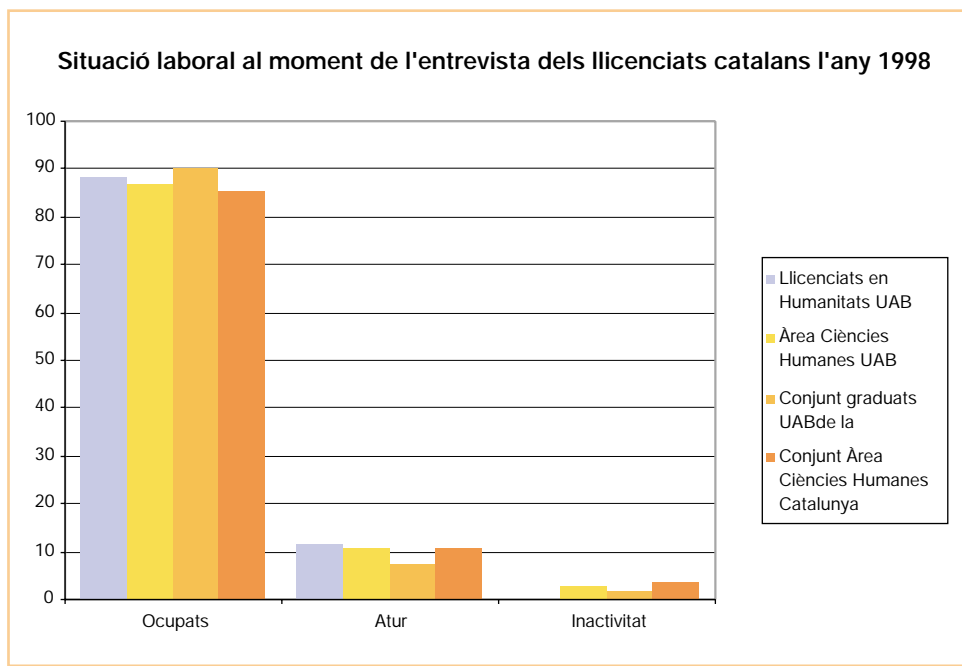
Taula 1. Nota tècnica

	Titulats 1998	Respostes	%	Error
Llicenciats en Humanitats UAB	38	18	47	17
Àrea Ciències Humanes UAB	704	384	55	3
Conjunt graduats UAB	4.433	2.120	48	2
Conjunt Àrea CC.HH. Catalunya	2.661	1.400	53	2

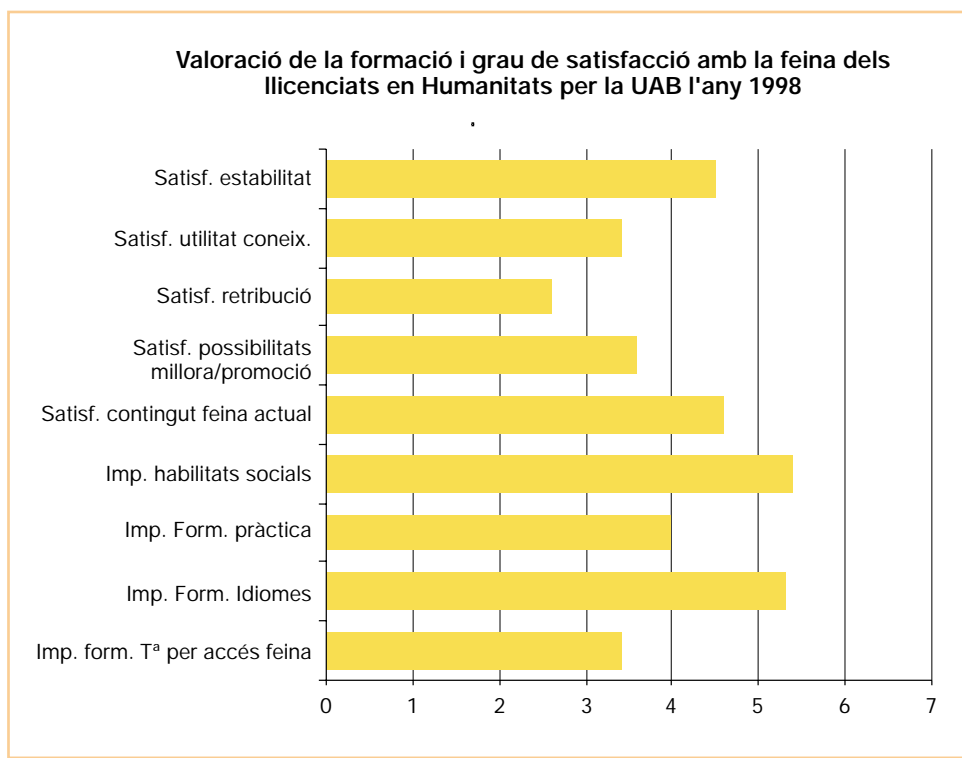
Uns estudis inútils?

Una de les percepcions més repetides sobre la llicenciatura en Humanitats és la seva *inutilitat*. Per aquesta raó és interessant conèixer les dades d'inserció professional dels titulats. A la gràfica 2 veiem com l'atur dels 18 estudiants en Humanitats de la UAB és només lleugerament superior a la de resta de llicenciats en l'Àrea de Ciències Humanes, tant a la UAB com al conjunt de Catalunya, i, això sí, sensiblement més gran que la del conjunt de graduats de la UAB.

1. Masjuan, J.M.; Troiano, H.; Vivas, J. (2002). *I després de la universitat, què? La inserció laboral dels graduats a la Universitat Autònoma de Barcelona: experiència de tres anys de l'Observatori de Graduats*. Bellaterra: ICE-UAB. Agraïm als autors l'inestimable ajut i les facilitats que ens han ofert per disposar de les dades que hem utilitzat.

Gràfica 2

Gràfica 3

Si mirem les respostes dels 18 estudiants enquestats sobre la valoració de la seva formació i el grau de satisfacció amb la feina (gràfica 3), observem que la satisfacció, a l'hora d'accedir a la feina, amb la formació teòrica rebuda –*a priori* el gran avantatge d'Humanitats–, és molt baixa. En canvi agraeixen la formació en idiomes i les habilitats socials.

Considerant les professions actuals dels 15 estudiants d'Humanitats que treballen (taula 2), veiem que es caracteritzen per una gran diversitat de destins. La meitat treballen en feines relacionades amb l'àmbit cultural en un sentit ampli (traduccions, coordinadora editorial, assessorament cultural, tècnic en difusió, animadora turística) i l'altra meitat, en feines que aparentment no tenen gaire a

Taula 2. Feines actuals

	N
Administratiu	3
Animadora turística	1
Assessorament cultural	1
Auxiliar administratiu	1
Cap oficina correus	1
Coordinadora editorial	1
Correccions i Traduccions	1
Departament de marketing	1
Guia cultural	1
Informadora museu	1
Oficial notaria	1
Tècnic en difusió	1
Tècnic promoció cultural	1

veure amb el que han estudiat (administratiu, cap d'oficina de correus, oficial de notaria). A la gràfica 4 també veiem que els estudiants de Ciències Humanes, i també els 18 d'Humanitats, treballen més al sector públic que els estudiants de la resta d'àrees.

Quant a les funcions que fan a la feina els estudiants d'Humanitats, observem a la gràfica 5 que, tret d'un de cada deu llicenciats (que fa una feina no qualificada), la resta desenvolupen feines qualificades, tant de direcció com tècniques o d'ensenyament.

El que és difícil és entrar a la roda

A més de saber si les Humanitats són *inútils* o no ho són, també cal veure com es pot trobar feina. Des de les borses de treball, que són

les que tracten de manera panoràmica amb el mercat de treball, es percep que els ocupadors distingeixen entre els llicenciats en Ciències Humanes (Lletres) i els de Ciències a seques (no tant en el sentit literal de Física o Química, sinó en el sentit que se li dóna socialment a «ciències», és a dir, englobant llicenciatures com Informàtica, Enginyeries o, fins i tot, Econòmiques). No distingeixen, en canvi, entre els llicenciats en Humanitats i els d'altres Ciències Humanes.

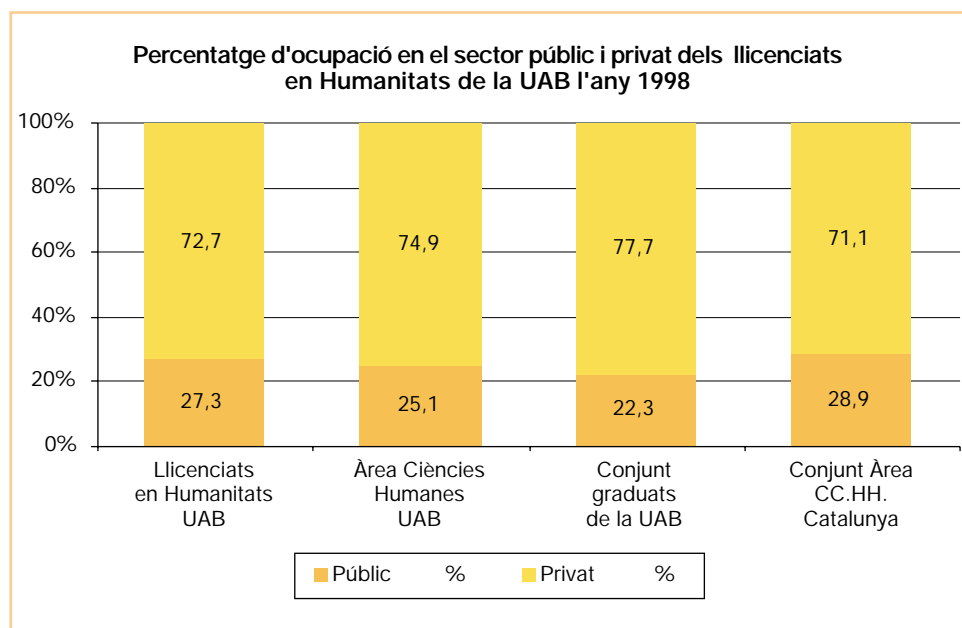
Per a trobar feina, els currículums i les entrevistes de feina, que tan bé funcionen en àmbits com l'Economia o l'Enginyeria, no són una via habitual de trobar feina en l'Àrea de les Ciències Humanes. Els llicenciats en Humanitats i Ciències Humanes, en general, tenen unes **trajectòries d'inserció molt diferents** de la d'altres llicenciatures: no tenen gaire res a veure amb el procés «currículum-entrevista-feina» i sí, en canvi, amb el de «petita feina-confiança-xarxa de confiança-altres feines petites-feines més estables». El procés per a construir aquesta xarxa de confiança, per a entrar a la roda, no és immediat, i en general requereix un temps d'incertesa i precarietat important.

Les dades sobre trajectòria professional coincideixen amb aquesta percepció. Trobem, per exemple, que els estudiants en Ciències Humanes, i més accentuadament els 18 estudiants en Humanitats, com es veu a la gràfica 6, tarden més a trobar la primera feina que no pas el conjunt dels graduats.

També veiem (gràfica 7) que en el cas dels estudiants de Ciències Humanes, i sobretot per als 18 enquestats d'Humanitats, l'accés a la primera feina es deu més a les relacions que no pas a altres vies, mentre que les pràctiques són molt més significatives per a la resta de graduats.

Quan buscaràs una feina de debò?

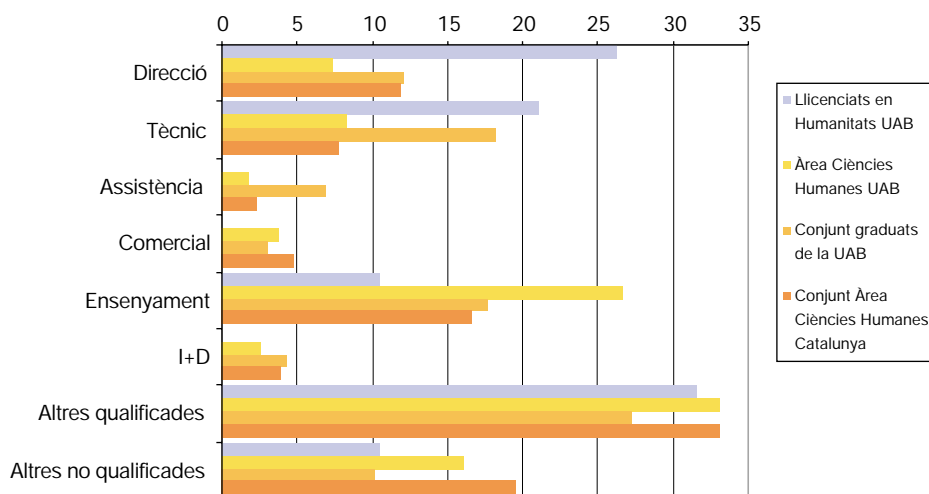
Els pares sovint no es mostren massa eufòrics davant la notícia que els seus fills estudiaran Humanitats o una carrera de l'Àrea de Cièn-

Gràfica 4

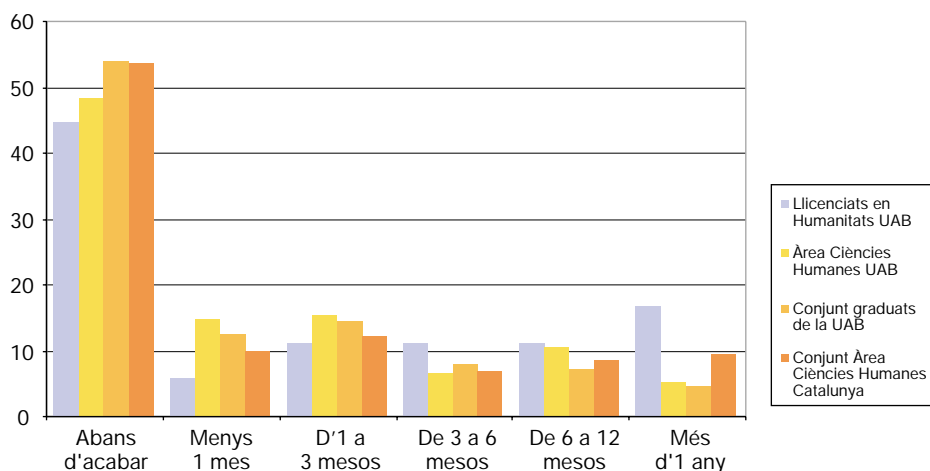

Funcions dels llicenciats en Humanitats de la UAB (1998) en la feina actual

Gràfica 5

Temps que tarden a trobar la primera feina els llicenciats catalans el 1998

Gràfica 6

cies Humanes, sobre les quals s'ha construït la idea que són carreres «sense sortida». Tampoc no és estrany que pares i mares considerin que moltes de les feines que fan els estudiants d'Humanitats en el seu procés d'aproximació laboral no són «veritables feines». La inestabilitat i la precarietat laboral contribueixen a aquesta percepció.

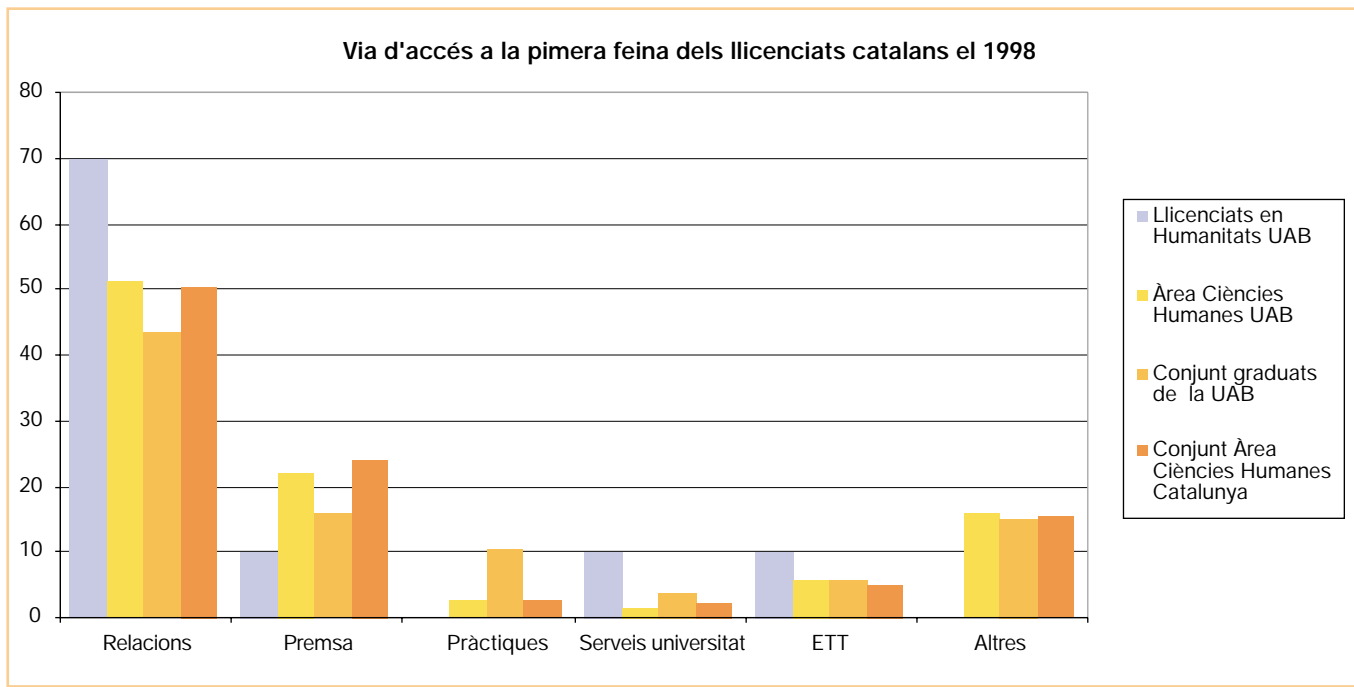
Si mirem la gràfica 8 veurem que, efectivament, els estudiants de les àrees de Ciències Humanes (i els 18 d'Humanitats encara més) mostren una precarietat més elevada. A la gràfica 9 també constatem que els sous percebuts pels llicenciats en aquesta àrea són més baixos que els percebuts per la resta.

Paral·lelament, potser pel fet que les expectatives són molt baixes, o potser perquè els tipus de feina resultants són diferents, el cas és que els estudiants d'Humanitats, per més que

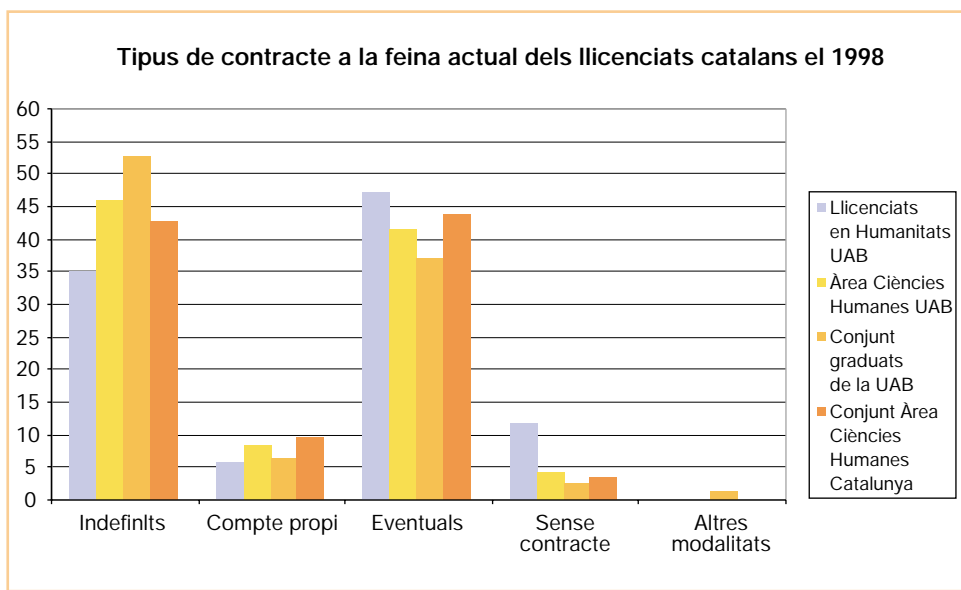
mostren un descontentament més elevat en la majoria d'aspectes de la seva feina, en termes generals es mostren més aviat satisfets (gràfica 10).

L'experiència viscuda: fer-se la professió (UPF)

Ja fa més d'una dècada que les Humanitats s'ofereixen com a llicenciatura a les universitats catalanes (fa set anys que hi ha llicenciats), però encara no arriba al miler el total de titulats. Per tant, l'experiència de trajectòries professionals és petita i són poques les dades de què disposem sobre això. A més, hem de tenir en compte que la transició que va del final dels estudis a la vida laboral

Gràfica 7

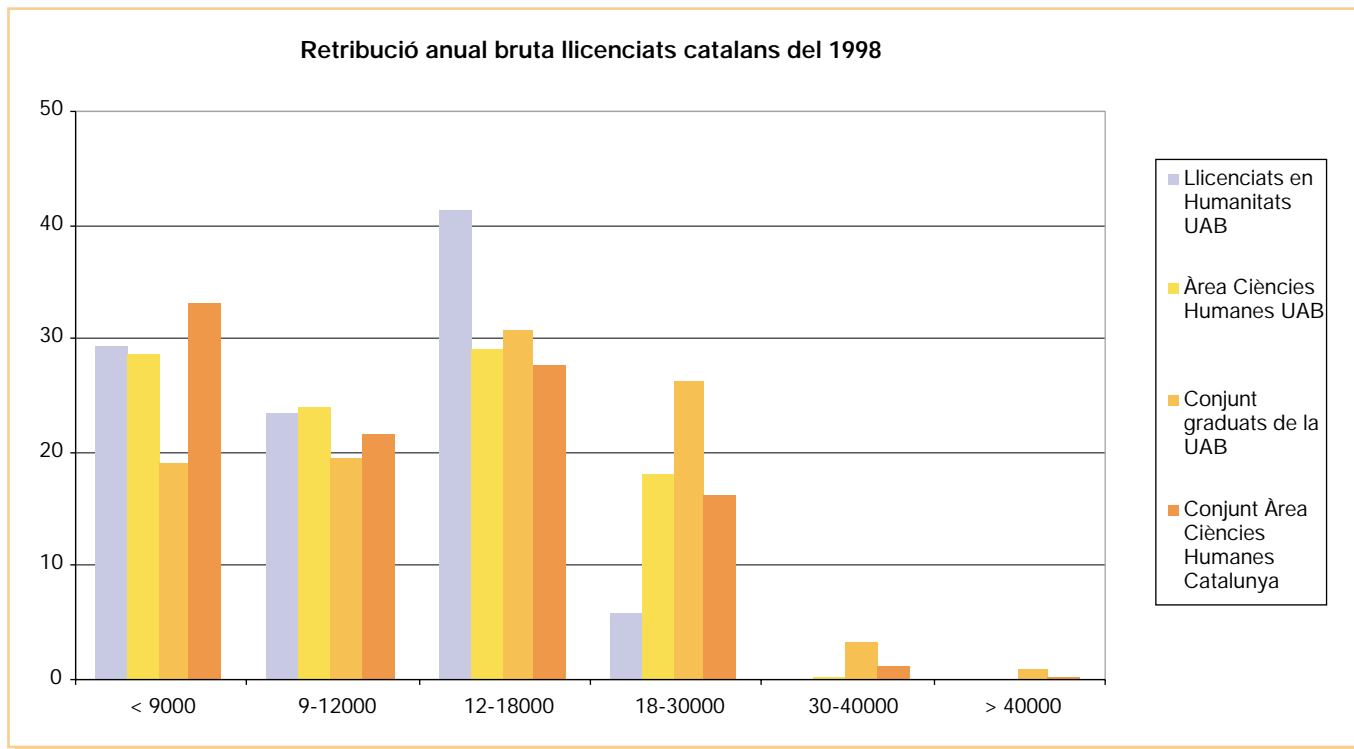
Gràfica 8

s'ha allargat a gairebé totes les carreres, en el que s'ha anomenat «trajectòries d'aproximació successiva» a l'edat adulta.

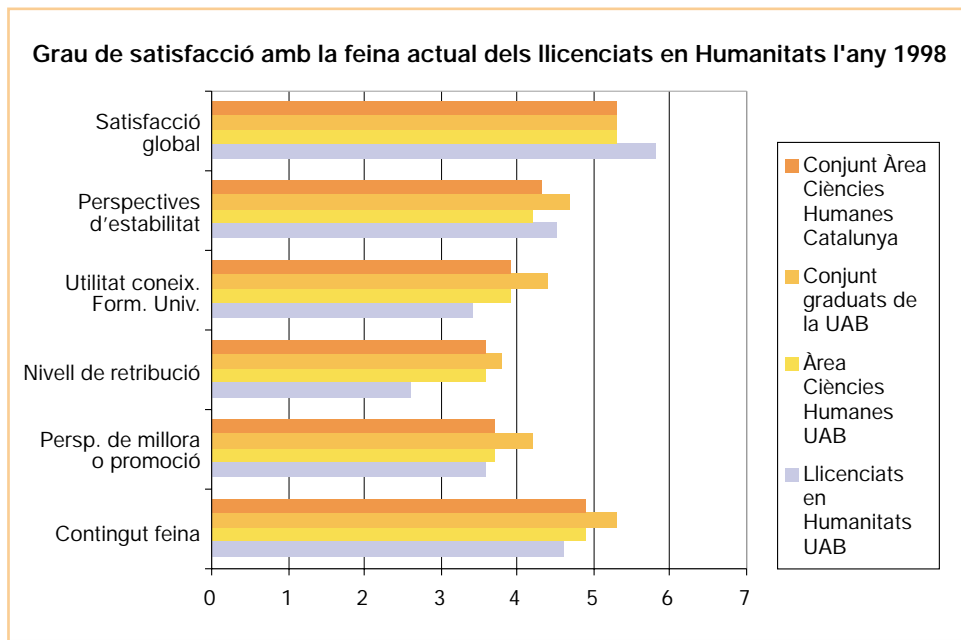
Per a conèixer l'experiència viscuda pels titulats en Humanitats en el seu procés d'inserció al mercat laboral ens basarem en els testimonis de 12 llicenciats en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra, que van explicar les seves trajectòries professionals en unes jornades amb antics estudiants d'Humanitats de la UPF, a la qual vam assistir invitats per la mateixa universitat, a través de Jordi Ibáñez, el dia 29 de març de 2003.

Què som?

La majoria dels llicenciats presents en aquella sessió destacaven el desconeixement, per part de la majoria de la gent i especialment dels potencials ocupadors, del contingut d'uns estudis com són les Humanitats. «Què sap fer i per a què està preparat un estudiant d'Humanitats?» era una pregunta que resultava difícil de respondre per a tothom (fins i tot per als mateixos llicenciats). Tots i totes reconeixien les dificultats per a donar resposta a la pregunta,

Gràfica 9

Gràfica 10

sobretot amb vista al mercat laboral, i la majoria eren conscients de la necessitat de «crear-se una professió».

Pràcticament tots reconeixien que en matricular-se no tenien cap tipus de trajectòria professional pensada i que, de fet, no sabien quines eren les possibilitats d'un llicenciat en Humanitats. Única-

ment a mesura que passen els anys, la inserció professional es va convertint en una qüestió important.

Ara bé, aquesta indefinició i desconeixement del *llicenciat en Humanitats* no es percebia com un problema. Els ocupadors, tot i el desconeixement que comentem, no per això tractaven els lli-

cenciats en Humanitats d'una forma diferent a la resta de llicenciats en l'Àrea de Ciències Humanes.

Coneixements i habilitats

Malgrat la perplexitat apuntada, la satisfacció amb la formació rebuda era gran (com també ens confirmen les enquestes abans examinades). El que més satisfia era el ventall de capacitacions –i de capacitat d'adaptació– que la formació en Humanitats ofería, i consideràvem la seva formació com a versàtil i instrumental. Valoren enormement el que qualifiquen de «multidisciplinarietat» i «transdisciplinarietat», de capacitació «intel·lectual» o de «*savoir faire*», i el bagatge cultural que la llicenciatura els havia proporcionat.

És important destacar que aquells elements de les Humanitats que normalment es perceben com els més «inútils» i poc «pràctics» eren precisament els que els estudiants destacaven com a més útils de la llicenciatura a l'hora de buscar-se les garrofes al mercat de treball. Els seus coneixements de cultura general, les seves habilitats intel·lectuals, la capacitat de llegir, escriure i buscar informació, és el que els donava en qualsevol feina lligada a la «cultura» un valor afegit que avaluaven positivament.

Fer-se la professió

Tots els testimonis van destacar la successió de «feinetes» (com les qualificaven) com a elements importants de les seves trajectòries. Gairebé immediatament després d'acabar la carrera, i de vegades abans i tot, trobar feina era relativament fàcil, encara que en pocs casos s'ajustava a les expectatives (aquesta pot ser una característica derivada de la situació del mercat laboral). L'aproximació a una feina més estable i satisfactòria és, com hem dit, successiva. Els tipus de feines que feien o havien fet eren feines a editorials, com a documentalistes, en l'ensenyament privat, en la gestió cultural, a museus, en relació amb les noves tecnologies, a empreses de comunicació digital, a exposicions, etc.

En aquest procés d'aproximació successiva, i en el marc d'un títol poc conegut i perfilat com el de llicenciat en Humanitats, molts dels testimonis van parlar de la necessitat que van experimentar de formació posterior per tal d'acabar de dibuixar el seu perfil professional. La majoria dels estudiants havien completat la seva formació amb segones llicenciatures, cursets, màsters, postgraus o tercers cicles que els obrien camps professionals més específics, que els permetien accedir a una feina o que pensaven que els consolidaria en aquella que ja estaven fent.

Totes dues realitats, tant l'aproximació successiva com la formació complementària o posterior, sembla conformar la tònica de l'estudiant d'Humanitats i la seva necessitat de fer-se una professió que no existeix.

Credencials i capital social

En aquest camí cap a la inserció laboral i la ubicació en el món professional ens va semblar observar també com a element destacat la importància dels capitals culturals i socials. El caràcter personal i possiblement l'origen social –i les formes de fer incorporades a partir d'aquest origen– dels estudiants semblaven tenir un paper important en la seva inserció professional. És a dir, la capacitat d'activar unes determinades habilitats, i també xarxes de relacions, d'op-
tar i sentir-se a gust en unes determinades feines (no és el mateix treballar en el disseny de pàgines web que com a relacions internacionals d'una institució cultural) semblava en gran part més condicionat pel tarannà individual i la procedència social dels estudiants que per la naturalesa de la formació rebuda. Aquesta és una hipòtesi, evidentment, que requereix ser contrastada d'una manera més seriosa.

Diversitat d'expectatives (UOC)

Finalment, després d'haver vist algunes dades generals sobre la inserció professional dels llicenciats de la Universitat Autònoma i un esbós de les experiències viscudes pels de la Pompeu Fabra en el seu procés d'inserció al mercat laboral, en aquest tercer apartat veurem les expectatives dels estudiants d'Humanitats de la UOC, i també el seu perfil, a partir de les dades d'una enquesta que vam elaborar expressament per a aquesta indagació.

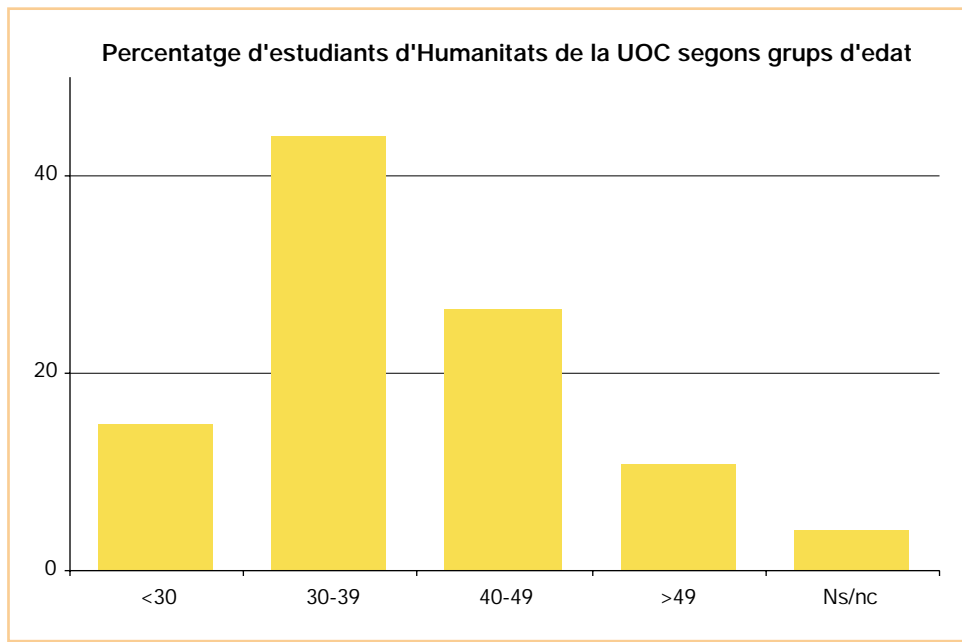
El mes de juliol vam passar un petit qüestionari als 1.338 estudiants d'Humanitats. Vam obtenir 507 respostes. El marge d'error, si la mostra hagués estat realment aleatòria, seria pels volts del 3,5%.² El contingent és, doncs, important, però això no garanteix completament que sigui realment representativa de la població estudiada.

L'objectiu de l'enquesta era modest: mirar d'obtenir una panoràmica dels motius (raons) que porten els estudiants (d'Humanitats de la UOC) a matricular-s'hi. «Per què estudies Humanitats?» era la pregunta que els formulàvem, i per a poder quantificar i ordenar les respostes (i tenir-ne un coneixement més acurat) vam proposar cinc respostes tancades (que calia ordenar segons la importància que els atorguessin) i una resposta oberta. La resta de preguntes només perseguia ubicar les respostes per variables estructurals com ara ocupació, sexe, lloc de residència, etc.

El perfil de l'estudiant d'Humanitats de la UOC

Abans d'analitzar els motius i les raons explicitades pels estudiants per a estudiar Humanitats, vegem quin és el seu perfil. De les 507 respostes, un cop descomptats els que no han respost el seu

2. L'enquesta es va enviar durant el mes de juliol a tots els estudiants de la UOC matriculats d'Humanitats durant el semestre en curs, juntament amb un missatge on se n'explicava l'objectiu i se'ls agraià la col·laboració. Deu dies després de la primera tramesa se'ls va recordar que encara quedava un setmana per a poder respondre el qüestionari.

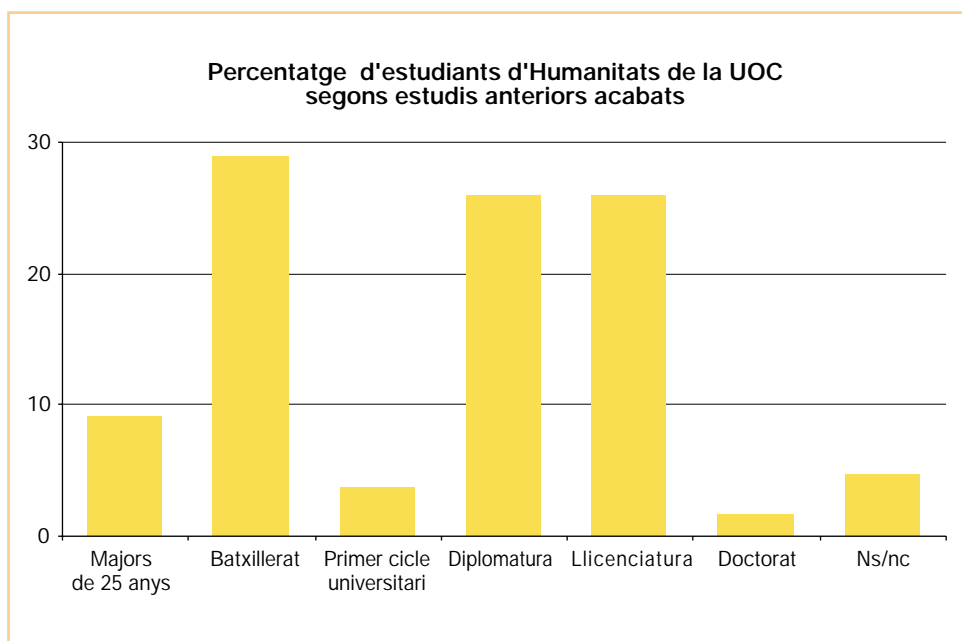

Gràfica 11

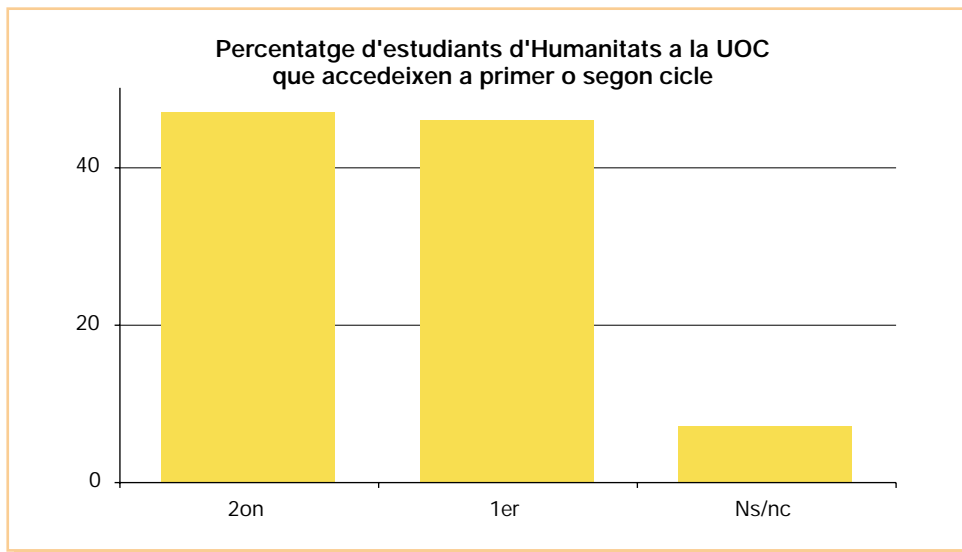
sexe (4%), hi ha una dona i mitja per cada home. Pel que fa a l'edat, la distribució de les persones matriculades en Humanitats de la UOC (gràfica 11), fixem-nos que més del 40% dels estudiants tenen entre trenta i quaranta anys, i que hi ha un nombre considerable d'estudiants per sobre de la cinquantena d'anys. Com és evident, l'edat de les persones condiciona notablement la situació laboral (vegeu la gràfica 15) i el conjunt d'edat-situació laboral també condiciona els motius i les raons per a estudiar Humanitats en una universitat de les característiques de la UOC. Caldrà observar si els estudiants que es matriculin en els

propers semestres continuen presentant majoritàriament aquest perfil. Hem de tenir present el nombre no menyspreable (15%) d'estudiants menors de trenta anys, que pot augmentar en els propers semestres.

Pel que fa als estudis previs dels estudiants d'Humanitats (gràfica 12), que condicionen l'accés a primer o segon cicle (gràfica 13), n'hem de destacar sobretot la diversitat d'origens. A banda d'això, també cal destacar el gran nombre d'estudiants diplomats i llicenciats matriculats en Humanitats, que junts sumen el 50% dels estudiants, la qual cosa ens permetrà entendre que l'obten-

Gràfica 12

Gràfica 13

ció d'un títol no sigui, com veurem, una de les prioritats dels estudiants d'aquesta llicenciatura.

La posició dels estudiants dins el Pla d'Estudis d'Humanitats (gràfica 14) mostra que, tot i que el principal contingent tot just comença la llicenciatura, hi ha un volum important d'estudiants que estan a punt de llicenciar-se. Això fa preveure un nombre gran de llicenciats (més de cent) en els propers cinc anys, si el ritme segueix com fins ara. Tinguem present que aquestes xifres són només dels estudiants que van respondre l'enquesta.

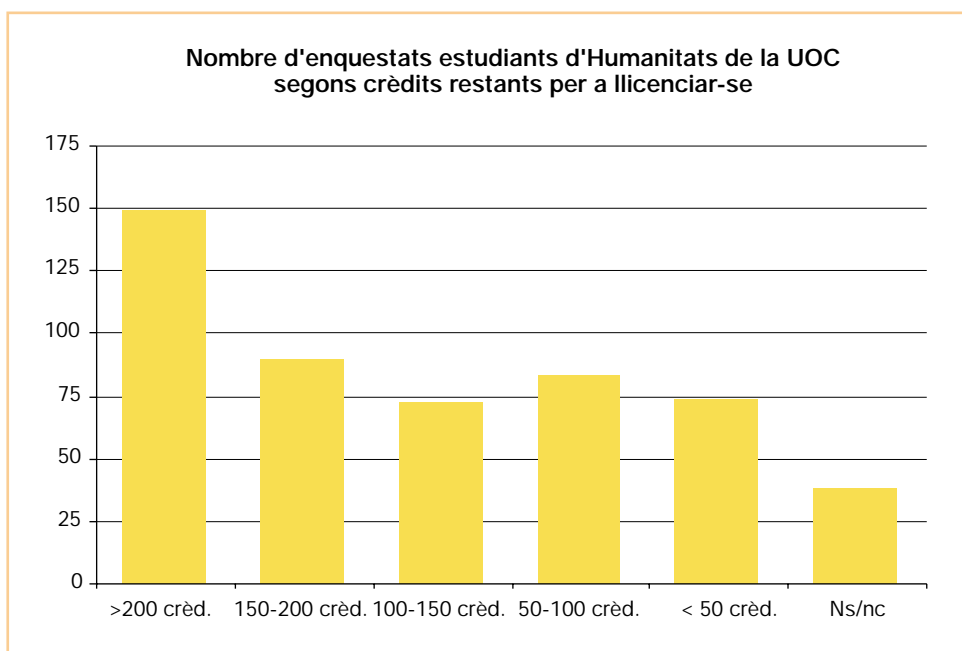
Pel que fa a la situació laboral dels estudiants de la UOC (gràfiques 15 i 16), constatem clarament que l'estudiant d'Humanitats de la UOC majoritàriament treballa i que, per tant, compagina els estudis amb la feina. Aquesta és una característica inherent a la

naturalesa de la UOC, que cal tenir present a l'hora d'interpretar el perfil i les característiques dels seus estudiants.

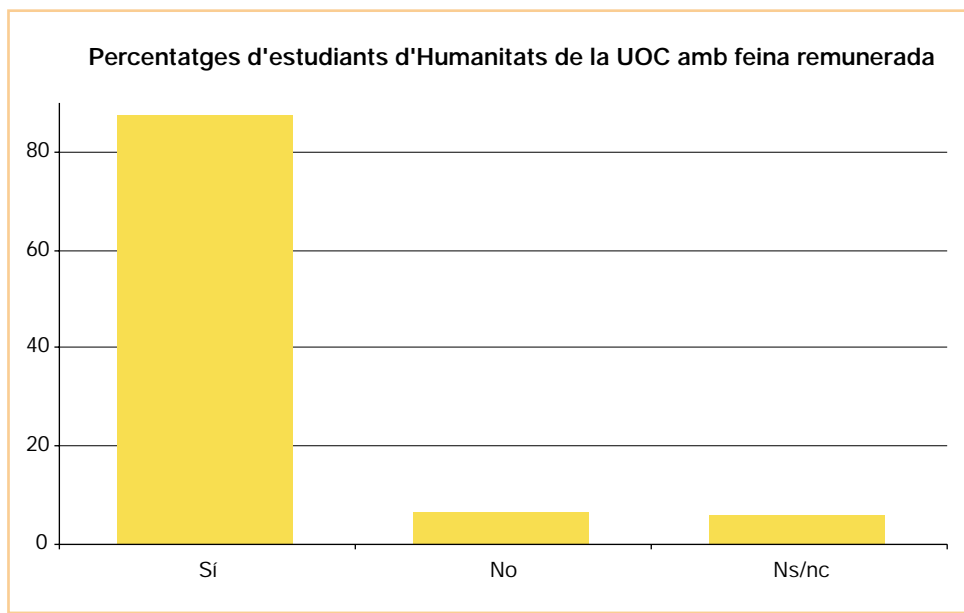
Finalment, observem (gràfica 17) una altra de les característiques dels estudiants de la UOC: la seva dispersió territorial. Veiem que gairebé el 60% és de fora de la regió metropolitana de Barcelona.

Raons i motius

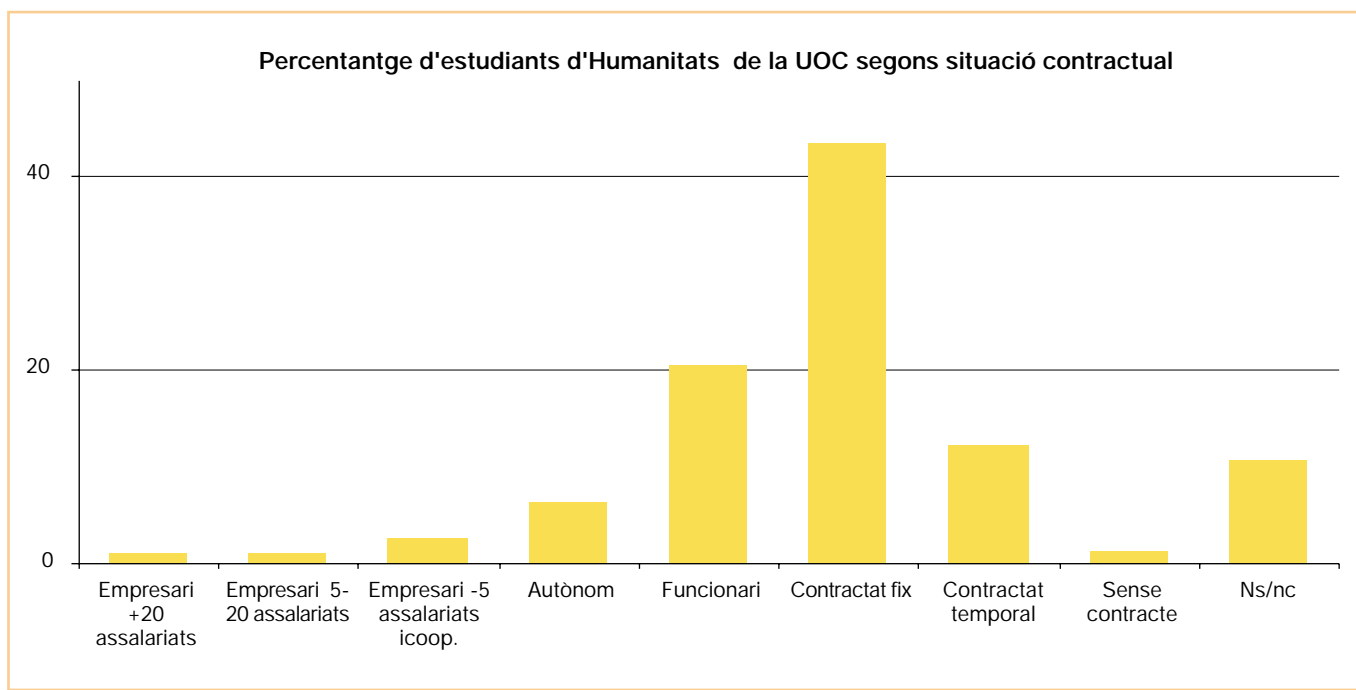
Un cop situat i perfilat aquest *gran desconegut* que és l'estudiant d'Humanitats de la UOC, destaquem les principals raons que addueix per a estudiar aquesta llicenciatura. Veiem (gràfica 18)

Gràfica 14

Gràfica 15

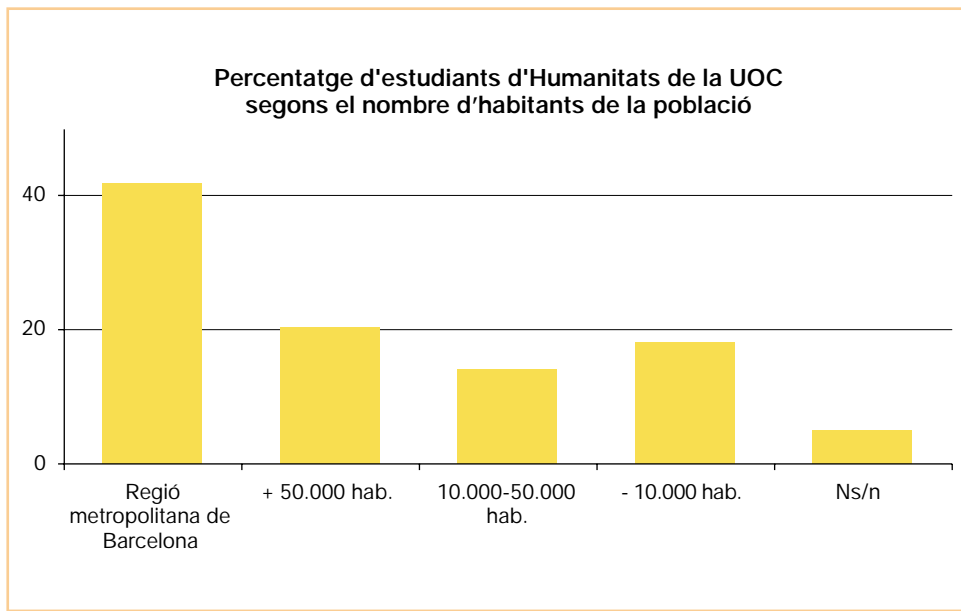
Gràfica 16

que hi ha una gran diversitat de motius, però també que un d'aquests sobresurt clarament sobre la resta: el plaer personal. En altres paraules, aquesta no és una llicenciatura instrumental, sinó expressiva, i les expectatives instrumentals a l'hora de reconvertir l'esforç en una feina millor, o en una millor posició a la feina, no són gaire altes. Això no obstant, sí que són elements que hi són presents, encara que sigui d'una forma secundària.

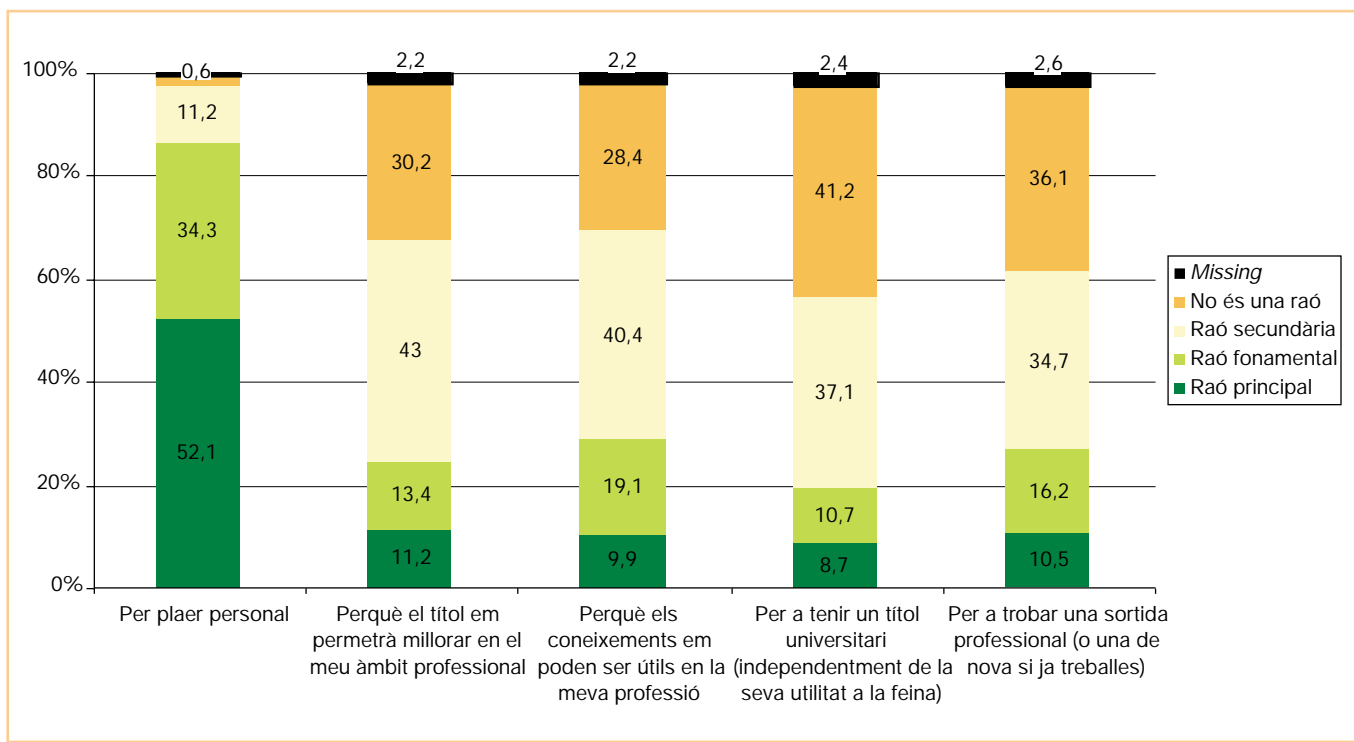
A la gràfica 19 veiem la disparitat de motivacions per a estudiar Humanitats. Per als qui no tenen cap títol universitari, obte-

nir-ne un és una motivació important, mentre que els que ja en tenen, estudien motivats per altres raons.

A l'enquesta, gràcies a la pregunta oberta, també vam poder obtenir raons diferents de les que havíem anticipat, o bé matisos a aquestes. Així, entre les 62 respostes que vam obtenir en l'opció de resposta oberta, hi ha raons com ara la voluntat d'augmentar els coneixements, d'enriquir-se culturalment, de «reciclar-se intel·lectualment» i de tractar de comprendre millor el món en què viuen. Altres raons destacades en aquesta opció oberta són el plaer

Gràfica 17

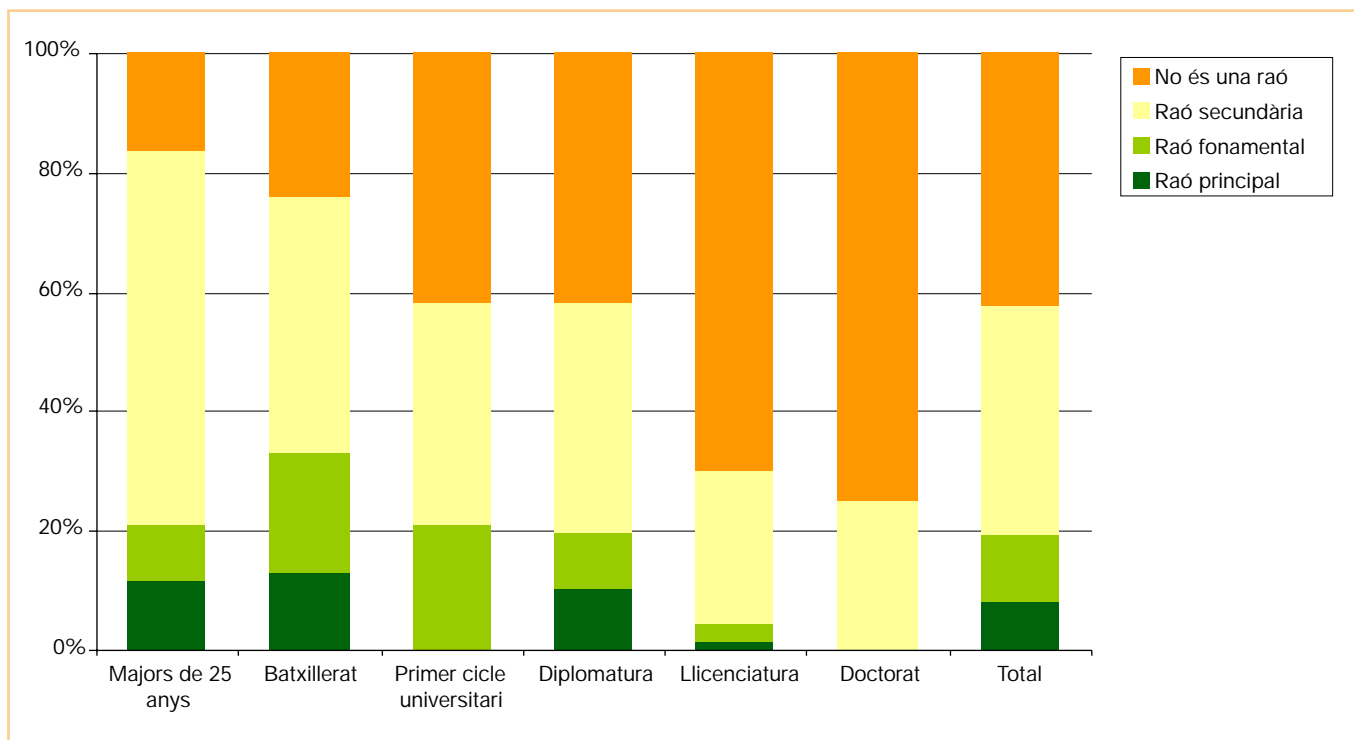

Gràfica 18. Raons adduïdes per a estudiar a la UOC per part dels estudiants d'Humanitats

personal, el gust per l'estudi i la formació complementària en un àmbit allunyat de la seva formació prèvia.

També vam fer una pregunta oberta demanant quina era la influència que podien tenir els coneixements adquirits en la llicenciatura d'Humanitats en la seva activitat professional. Analitzant els resultats, ens adonem que, si bé el plaer personal, com hem vist, n'és una raó fonamental, el pes de les raons més instrumentals també

hi té un paper important. Així, de les 292 respostes, una cinquantena afirmen que els estudis d'Humanitats no influiran o no tindran gaire influència en la seva vida professional (en moltes respostes s'indica que no hi tenen gaire relació). Algunes d'aquestes respostes, encara que no era aquesta la pregunta, indiquen que sí que ha millorat la seva formació personal (coneixements, sensibilitat, capacitats, etc.).

Gràfica 19. Importància que els estudiants d'Humanitats de la UOC atorguen al fet de tenir un títol universitari (independentment de la seva utilitat a la feina) com a raó per a fer la carrera, en percentatges i segons estudis previs

La resta de respostes (244) donen, en graus diversos, més importància a la influència que la formació rebuda ha tingut o podrà tenir en la millora de la seva vida professional. De fet, una majoria de respostes apunten cap a les noves possibilitats (obertura) que la formació en Humanitats dóna a la seva posició professional. Bona part de les respostes comencen amb els verbs següents: «Ampliant...», «Obrint noves...», «Pot...», «Permetent-me...», «Ajudant-me...», «Millorant...», «Donant-me...», «Augmentant...», «Em permetrà...», etc.

També en bona part d'aquestes respostes es ressaltava el guany en els aspectes personals i no estrictament professionals (en la mesura en què aquesta separació té sentit). Com havíem vist en les experiències dels llicenciats de la Universitat Pompeu Fabra, els llicenciats valoren la cultura general que aporta una llicenciatura com ara Humanitats. Encara que els guanys instrumentals directes siguin pocs, els llicenciats acostumen a valorar positivament els coneixements obtinguts i, encara que sigui de forma secundària, la seva influència en la seva vida personal i professional.

Balanç

En les pàgines precedents hem pogut enumerar què és el que està passant amb els estudiants i els llicenciats en Humanitats de les

universitats catalanes (a excepció dels de la Universitat Ramon Llull, dels quals no hem disposat d'informació). Ja havíem avançat que no oferiríem dades representatives, ni un estudi aprofundit sobre les expectatives i sortides professionals dels estudiants d'Humanitats. Sí que hem volgut, en canvi, recollir diferents fonts d'informació que ens permetin fer-nos una idea de com s'ha anat conformant, durant els deu anys d'existència de la llicenciatura en Humanitats, una realitat concreta pel que fa a l'encaix en el mercat de treball dels seus graduats.

Ocupadors, estudiants i professors es van construir, dia a dia, una idea del que vol dir ser llicenciat en Humanitats. Els retalls d'informació que hem recollit en aquest escrit fan visible aquest procés i, per tant, esperem que ajudin a reflexionar amb perspectiva sobre una realitat que sovint no problematitzem.

Enllaços relacionats

I Jornada sobre les Professions de les Humanitats en la Societat del Coneixement

http://cv.uoc.edu/UOC/a/mgoat/les_noves_professions/

↔ Citació recomanada:

MARTÍNEZ, Roger ; NÚÑEZ, Francesc (2004). "Expectatives i sortides professionals dels llicenciats i llicenciades". *Digitum*, núm. 6 [article en línia]. DOI: <http://dx.doi.org/10.7238/d.v0i6.552>

Roger Martínez Sanmartí

Professor dels Estudis d'Humanitats i Filologia (UOC)

rmartinezsa@uoc.edu

Professor dels Estudis d'Humanitats i Filologia de la UOC. També ha estat *Batista i Roca Fellow* al Fitzwilliam College de la Universitat de Cambridge (1998-2000), i professor associat a la Universitat Autònoma de Barcelona (2001-2003). Ha treballat en el camp de la Sociologia de la cultura i els estudis de joventut, sobretot en aspectes lligats al gust, els estils i les cultures juvenils, però també en les polítiques de joventut. És autor dels llibres *El gust juvenil en joc* (amb Jordi Pérez, 1997) i *Cultura juvenil i gènere* (2002; Premi Joventut d'Estudis de Joventut de la Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, 2000), així com dels articles i capítols «La reproduction culturelle des identités locales à travers les biens de consommation mondiaux dans l'espace social des jeunes» (2000), «Youth cultures and social participation in Catalonia, Spain» (2001) i «La música pop(ular) i la producció cultural de l'espai social juvenil» (2002).

Francesc Núñez Mosteo

Professor dels Estudis d'Humanitats i Filologia (UOC)

fnunez@uoc.edu

Professor dels Estudis d'Humanitats i Filologia de la UOC. És llicenciat en Filosofia per la Universitat de Barcelona i en Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha treballat com a professor de Filosofia a un institut i com a professor associat al Departament de Sociologia de la UAB. Com a membre de l'Institut d'Investigacions Sociològiques (ISOR) de la UAB ha dut a terme diverses recerques («El sentit de l'amor en la joventut», «Sacerdots secularitzats. La identitat dels ex» –tesi doctoral– i «L'associacionisme cultural a Catalunya»). Com a membre del grup de recerca GIRCOM (Grup Interdisciplinari de Recerca en Comunitats Virtuals –IN3/UOC–) ha dut a terme diverses recerques entorn de la sociabilitat en línia i la seva imbricació en la vida quotidiana. Ha publicat diversos articles i capítols de llibre.